

Sotilaspuvut reserviläiskäytössä

Reserviläisten oikeus käyttää puolustusvoimien sotilaspukuja on aika ajoin herättänyt kysymyksiä. Tässä artikkelissa on puolustusvoimien asiaa koskevasta normista kootut keskeiset määräykset asiasta. Reserviläisen oikeus käyttää sotilaspukua on etuoikeus, ja edellyttää asetettujen pelisääntöjen noudattamista.

Palveluksessa olevan asevelvollisen velvollisuudesta käyttää sotilaspukua säädetään asevelvollisuuslain (1438/2007) 66 §:ssä. Palveluksessa olevan asevelvollisen tulee käyttää sotilaspukua, jollei palvelustehtävän laadun tai muun syyn vuoksi yksittäistapauksissa toisin määrätä. Lähtökohtaisesti reserviin tai varareserviin kuuluvalla asevelvollisella (reserviläisellä) on oikeus käyttää samoja sotilaspukuja kuin ammattisotilaat käyttävät.

Vakinaisesta tai määräaikaisesta palveluksesta (sotilasvirasta) eronneella tai sotilasvirasta eläkkeelle jääneellä henkilöllä (evp-henkilöllä) on fyysisestä iästään riippumatta voimassaolevien sotilaspukukokoonpanojen lisäksi oikeus käyttää niitä sotilaspukukokoonpanoja, jotka olivat voimassa hänen siirtyessään eläkkeelle tai erotessaan palveluksesta.

Yli 60-vuotiaalla varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneella henkilöllä (ei- asevelvollisella) sekä hyväksytyin kirjallisen sitoumuksen Puolustusvoimien tai/ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa tehneillä siviilihenkilöillä on oikeus käyttää sotilaspukuja (maastosuojavaatetusta) eri tilaisuuksissa reserviläisiä rajoitetummin oikeuksin.

Puolustusvoimien palkattuun siviilihenkilöstöön kuuluvat reserviläiset käyttävät sotilaspukuja samoilla periaatteilla kuin muutkin reserviläiset.

Pääsikunnan logistiikkaosaston normilla PVHSM HPALV 002 - PELOGOS (Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset) annetaan yksityiskohtaiset määräykset ja ohjeet sotilaspukujen käytöstä eri tilaisuuksissa kotimaassa ja ulkomailla reserviläisille, evp-henkilöille, ei-asevelvollisille ja sitoumuksen tehneille siviilihenkilöille sekä muille siviilihenkilöille.

Lisäksi reserviläisellä on oikeus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja kotimaassa seuraavasti:

- 1) Kunniakäynneillä ja kunniavartiossa sankarihaudoilla
- 2) Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sekä muiden maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa sekä maanpuolustustapahtumissa, esimerkiksi messuilla maanpuolustustyötä esitellessään
- 3) Reserviläistoiminnan tai maanpuolustustyön kansainväliseen yhteistoimintaan liittyvissä juhla-, edustus- ja kilpailutapahtumissa
- 4) Ammattisotilaan (ml. evp-henkilö) häissä ja hautajaisissa
- 5) Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla
- 6) Toimiessaan oman sodan ajan (poikkeusolojen) yksikkönsä virallisena edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa (vast)

Ei-asevelvollisella (yli 60-vuotias varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut henkilö) on oikeus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja kotimaassa seuraavasti:

- 1) Kunniakäynneillä ja kunniavartiossa sankarihaudoilla
- 2) Puolustusvoimien tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sekä muiden maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa sekä maanpuolustustapahtumissa, esimerkiksi messuilla maanpuolustustyötä esitellessään
- 3) Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla
- 4) Toimiessaan oman sodan ajan (poikkeusolojen) yksikkönsä virallisena edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa (vast)

Erillistä lupaa sotilaspuvun käyttämiseksi em. tilaisuuksissa ja tapahtumissa ei siis tarvitse anoa, mutta sotilaspuvun käyttäjä on epäselvissä tapauksissa velvollinen varmistamaan tilaisuuden järjestäjältä sotilaspuvun käytön tarkoituksenmukaisuuden.

Sitoumuksen tehnyt henkilö (vähintään 18-vuotias, enintään 60-vuotias) voi käyttää em. tilaisuuksissa ainoastaan maastosuojavaatetukseen kuuluvia pukineita edellyttäen, että maastosuojavaatetuksen käyttö on tilaisuuden järjestäjän kutsun/toiveen mukainen tai tilaisuuden luonteeseen sopiva.

Yli 60-vuotias sitoumuksen tehnyt voi käyttää vain maastosuojavaatetusta tilaisuuksissa, joissa sotilaspuvun käyttöoikeus on ei-asevelvollisilla.

Sitoumuksen tehneen henkilön maastosuojavaatetuksessa ei saa kantaa sellaisia merkkejä ja tunnuksia, joiden käyttöön edellytetään suoritettu varusmiespalvelus tai naisten vapaaehtoinen asepalvelus.

Reserviläisellä tai ei-asevelvollisella tai sitoumuksen tehneellä henkilöllä ei ole oikeutta käyttää sotilaspukua omissa tai muiden siviilihenkilöiden (ml. reserviläinen) häissä, eikä myöskään siviilihenkilön (ml. reserviläinen) hautajaisissa.

Evp-henkilöllä on fyysisestä iästään riippumatta oikeus käyttää sotilaspukua kaikkien em. tilaisuuksien lisäksi myös muissa tilaisuuksissa, joissa siviilihenkilöt käyttävät juhlapukua. Evp-henkilöllä on kulloinkin voimassa olevien sotilaspukujen kokoonpanojen lisäksi oikeus käyttää luvun 2.4 määräykset huomioiden myös niitä sotilaspukukokoonpanoja, jotka olivat voimassa hänen siirtyessään eläkkeelle tai erotessaan palveluksesta.

Reserviläiset ja ei-asevelvolliset voivat käyttää perinneasuja em. tilaisuuksissa, mikäli niiden käyttö on erikseen tilaisuutta koskevassa kutsussa tai käskyssä mainittu. Perinneasuilla tarkoitetaan tässä aikaisemmin puolustusvoimien virallisesti käytössä olleita sotilaspukuja, jotka on tunnustettu perinneasuiksi esim. ratsuväen perinnepuvut. Ammattisotilaiden käytöstä poistuneita pukineita ja niistä muodostettavia kokoonpanoja on käytettävä niistä aiemmin annettujen määräysten mukaisesti.

Reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten sekä sitoumuksen tehneiden henkilöiden ensisijainen yhteistyötaho sotilaspukujen käyttöön liittyvissä kysymyksissä on ao. tilaisuuden tai tapahtuman järjestelyvastuussa oleva joukko-osasto (vast). Muutoin yhteistyötahona on tilaisuuden järjestämispaikkakunnan maanpuolustusjärjestöjen ja reservin kanssa käytävästä yhteydenpidosta vastaava aluetoimisto.

Kertausharjoituksiin määrätyille tai puolustusvoimien vapaaehtoisin harjoituksiin kutsutuille reserviläisille jaetaan ao. harjoituksessa tarvittavat sotilaspuvut puolustusvoimien toimesta. Reserviläisellä on mahdollisuus käyttää Puolustusvoimien (Järjestelmäkeskus) hyväksymiä omia maastopukuja M05 RES sekä omia jalkineita (varsikengät, kumi-/pakkaskumisaappaat) ja käsineitä Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa. Puolustusvoimien hyväksymät M05 RES pukujen on oltava kuvioinniltaan ja malliltaan samanlaisia sekä jalkineiden ja käsineiden muodoltaan ja väriltään samanlaisia kuin Puolustusvoimien käytössä olevat. Lähtökohtaisesti Puolustusvoimat jakaa kaikki tarvittavat pukineet harjoituksiin osallistuville, jolloin omien sotilaspukineiden käytölle ei ole tarvetta. Harjoitusten ja tilaisuuksien järjestäjien on tiedotettava mahdollisuudesta käyttää omia pukineita etukäteen harjoitukseen tai tilaisuuteen liittyvissä käskyissä tai kutsuissa. Omien pukineiden käyttö on ohjeistettu PELOGOS:n ohjeella AM23936/28.12.2016 ja PELOGOS:n päätöksellä AO20948/22.11.2018.

Sitoumuksen tehneille henkilöille voidaan jakaa erillisen ohjeistuksen mukaisesti kotona säilytettäväksi maastosuojavaatetukseen kuuluvaa vaatetusta. Kertausharjoituksessa reserviläiselle vaatetukseksi jaettua maastosuojavaatetusta voidaan harjoituksen aikana käyttää reserviläisten sotilaspukuna myös tilaisuuksissa, joissa ammattisotilaille on määrätty käytettäväksi jokin muu kuin maastosuojavaatetukseen kuuluva sotilaspuku.

Aiheesta aiemmin Helsingin Reservin Sanomissa:

<http://reservinsanommat.fi/art/puku-m58-reservilaiskaytossa/>

Aiheesta tarkemmin:

https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258496/PEVIESTOS_Sotilas-ja-virkapukunormit17032017.pdf/ee7607d8-6a3f-444d-b937-7fe5f5d57959/PEVIESTOS_Sotilas-ja-virkapukunormit17032017.pdf